

О Т Ч Е Т

НА СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ПЕЙО КРАЧОЛОВ ЯВОРОВ“

ГР. ВАРНА, ОБЩИНА ВАРНА, ОБЛАСТ ВАРНА

КОД ПО НЕИСПУО: 400039

ЗА УЧЕБНАТА 2022 / 2023 ГОДИНА

Училищната иновация е със срок 4 години, в периода 2021г. - 2025г. и съдържа:

1. Мотиви за предложената иновация, свързани с обективни данни и анализи на състоянието и елементите на училищния живот:

- Големите промени започват с малки стъпки, в това число и при опазване на природата;
- Екологията е свързващо звено между учебните дисциплини и предполага интегрирани знания;
- За повишаване на мотивацията на работа е нужна промяна в традиционните методи на преподаване;
- Учениците ще разглеждат екологични проблеми от гледна точка на различни предмети;
- Съвместното учене на големи и малки ученици ще повдигне емоционалния градус като предпоставка за по-висока резултатност;
- Прилагането на иновацията ще намали стреса и ще подпомогне плавния преход при преминаването от начален в прогимназиален етап;
- Иновацията предполага сътрудничество между учители по различни дисциплини, което е фактор за професионалното усъвършенстване.

Елементи на училищния живот:	Иновативни	Традиционни	Специфични
1. Управление и организация на училището		да	-
2. Методи на преподаване	да		-
3. Учебна среда		да	-
4. Учебно съдържание, учебни програми и учебни планове		да	-

2. Цел на иновацията

Активизиране на познавателния процес чрез прилагане на експертно учене и интегрирано екологично знание от различни учебни предмети.

Работата за постигане на поставената цел бе подчинена на следния алгоритъм:

- Разчупване на традиционния модел, в който учениците са само обучаеми;
- Провокиране на тяхната мотивация и активност чрез разработка и представяне на екологични теми, при съвместното учене на малки и големи ученици;
- Развитие на ключови компетентности у учениците, изхождайки от ролята им на Еко-Експерти и обучители;
- Повишаване на резултатността от ученето и екологичните нагласи на учениците.

Постигането на единство между знание, действие и преживяване чрез внедряване на иновацията съдейства за формиране на собствена значимост и екологично съзнание у всички участници.

3. Подробно описание на иновативния процес и иновацията за учебната 2022 /2023 г.

Проектът, с който СУ „П. Кр. Яворов“ е включен в списъка на иновативните училища е „Заедно –напред и нагоре. Екологични измерения на експертното учене по различни учебни предмети“.

Стартирането на иновацията, с продължителност 4 години, започна през миналата учебна година (с IV-а и IX-а клас), давайки възможност за приемственост между различните степени на обучение. През тази учебна година реализирането на дейностите по иновацията продължи вече в V-а и X-а клас по темата „Здравословно хранене“.

И тази година ученици от гимназиален етап-10клас влязоха в ролята на ЕкоЕксперти като обучители на ученици от прогимназиален етап-5 клас. Това им позволи да прилагат знания и умения от различни учебни предмети при разглеждането на глобалната екологична тема „Здравословно хранене“.

Всеки месец глобалната тема бе разглеждана един път в месеца, чрез съвместни занятия на двете паралелки по различни учебни предмети, в различна перспектива, под менторството на учител-специалист. Основната посока на предаване на информацията бе от големите към малките, но в края на годината малките ученици също бяха ЕкоЕксперти в иновативен урок.

Глобална екологична тема за учебната 2022 / 2023г. и теми по учебни предмети:

Глобална тема: Здравословно хранене

- АЕ - My food pyramid
- БЕЛ - Храната в българската литература
- Математика - Енергийна стойност на храната

- ИТ - Мобилни приложения за здравословно хранене
- Биология / ЧП-Нашата храна; Режим на хранене
- География - Среда и хранене

Тема за разглеждане с ЕкоЕксперти - ученици от 5-а клас:

- Фитнес-енергия-математика

В съвместни часове участниците в иновацията работиха в екип, моделираха, дискутираха, изследваха, играха, създаваха презентации и видео, разработваха и представяха свои проекти.

Тематичното съдържание бе адаптирано, съобразно възрастта на децата и учебната програма. През цялата учебна година резултатите и изготвените материали станаха достояние на училищната общност, чрез публикации в сайта, БНР и фейсбук-страницата на училището, в училищния вестник. Активно бе търсена помощта на родители и представители на ИО на БАН - Варна.

Чрез разгръщане на иновацията и разчупване на традиционния модел на обучение, продължи развитието на екологични нагласи и ценности у учениците по различен, интересен за тях начин. В учебно-емоционална среда това насърчи развитието на учениците и повиши техните учебни резултати.

4. План за изпълнение през учебната 2022 /2023 г. и кратко описание на неговото изпълнение.

През учебната 2022 / 2023г. заложените дейности в плана за работа бяха изпълнени на 100%.

Внедряването на иновацията бе реализирано чрез включване на 13 учители по различни дисциплини, 51 ученици от 2-те иновативни паралелки, родители.

В края на учебната година очакваните резултати бяха постигнати:

- за учениците - по-мотивирани, по-самостоятелни, творчески ориентирани, с по-високо ниво на познание и екологична култура;
- за учителите - удовлетворени от работата по иновацията, атмосферата за общуване и своето професионално развитие;
- за родителите – спокойни и уверени, че са избрали най-доброто училище за децата си.

Реализацията на дейностите по проекта бе съгласно утвърден план за работа със Заповед на Директора на училището, по глобалната екологична тема „Здравословно хранене“:

№	Дейност	Срок	Отговорник
1	Актуализиране на екипа за реализация на иновацията. Приемане на план за работа.	септември 2022г.	Б. Желязкова координатор на проекта
2	Тематична лектория по проблемите на здравословното хранене, с участието на родители	октомври 2022г.	Д. Йорданова Д. Цанкова
3	Екология и експертно учене: Иновативен урок по английски език „My food pyramid“	ноември 2022г.	Д. Лазарова -учител АЕ Ученици от X-а клас
4	Екология и експертно учене: Иновативен урок по Математика „Енергийна стойност на храната“	декември 2022г.	Д. Христова - учител по математика Ученици от X-а клас
5	Екология и експертно учене: Иновативен урок по ИТ „Мобилни приложения за здравословно хранене“	януари 2023г.	Л. Миланова-учител ИТ Ир. Илиева – учител ИТ Ученици от X-а клас
6	Екология и експертно учене: Иновативен урок по география и икономика „Среда и хранене“	февруари 2023г.	Любомир Ангелов – учител по география Ученици от X-а клас
7	Екология и експертно учене: Иновативен урок по БЕЛ „Храната в българската литература“	март 2023г.	Д. Йорданова –учител по БЕЛ Ученици от X-а клас
8	Екология и експертно учене: Иновативен урок по ЧП / Биология и здравно образование „Нашата храна. Режим на хранене“	април 2023г.	Б. Желязкова и М. Маринова –учители по биология и здр.обр. Ученици от X-а клас
9	Домакинство на партньорска среща по НП „Иновации в действие“	март-април 2023г.	Б. Желязкова К. Тодоров Н. Дончева
10	Изнесеното събитие „Отворени врати“ в Института по океанология на БАН	април 2023г.	Б. Желязкова К. Тодоров
11	Екология и експертно учене: Иновативен урок на V-а клас „Фитнес-енергия-математика“	май 2023г.	Д. Цанкова – кл.р-л 5-а Н. Дончева-учител по математика Ученици от V-а клас
12	Отчет за работата по проекта. Провеждане на анкета сред училищната общност и самооценка на иновативната дейност през втората година	юни 2023г.	Б. Желязкова координатор на проекта

13	Създаване на класьор с документация по проекта и информационна банка с материали по глобалната тема „Здравословно хранене“	постоянен 2022-2023г.	Б. Желязкова координатор на проекта
14	Популяризиране на иновативните дейности сред училищната и местната общност в сайта на училището, социални и информационни медии	постоянен 2022-2023г.	Б. Желязкова координатор на проекта Ст. Казаков – ръководител ИКТ

5. Съответствие на иновацията с принципите и целите на националните и европейските образователни приоритети, както и със заложените цели в проекта.

Както през миналата, така и през учебната 2022 /2023 година, заложените дейности кореспондират с европейските и национални приоритети в образованието за подобряване качеството и ефективността на обучението чрез усвояване на ключови компетентности по гражданско, здравно и екологично образование.

100%-та реализация на заложените иновативни дейности през изминалата година доказва адекватността на поставените цели и задачи. Постигна се активизиране на познавателния процес и в двете иновативни паралелки, чрез прилагане на експертно учене, в неговите екологични измерения по различни учебни предмети, чрез:

- разчупване на традиционния модел, в който учениците са обучаеми;
- провокиране активността на учениците и повишаване на мотивацията им за работа;
- затвърждаване на придобитите знания и разширяване на техния обхват;
- развиване на ключови компетентности;
- постигане на единство между знание, действие и преживяване;
- повишаване на резултатността от ученето, както и уменията им за общуване и работа в екип;
- формиране на собствена значимост и екологично съзнание у всички участници.

Проведената анкета за самооценка на иновативните дейности сред учители, ученици и родители в края на учебната година и последващият анализ на резултатите показва, че училищната общност дава положителна и висока оценка за осъществените дейности по иновацията, които кореспондират със следните резултати:

- 100% изпълнение на заложените в плана за работа дейности;
- Успешно внедрени добри практики в иновативните паралелки, при водеща роля на експертното учене;
- Висока степен на мотивация за работа у всички участници в иновативния процес;
- Спокойна и позитивна атмосфера за работа;
- Ефективна комуникация и сътрудничество между участниците в иновативните дейности и с партньори от Института по океанология на БАН;

- Популяризирана иновация сред училища-партньори по НП „Иновации в действие“

6. Възможност за разширяване на обхвата на иновативния процес

През учебната 2022/2023г. няма разширяване на обхвата на иновативния процес на училищно ниво.

7. Мултиплициране на училищния опит и добрите практики – чрез:

- Съвместна работа и тясно сътрудничество със специалисти от Института по биология на БАН – Варна;

- Участие на 78 ученици и 8 учители в две експедиции в дейности по проект на Института по океанология на БАН – Варна от Кампанията „PLASTIC PIRATES - GO EUROPE“;

- Участие и награди в конкурса „Да запазим Черно море чисто“, организиран от ИО – БАН;

- Работа по НП „Иновации в действие“, Модул 1:

СУ „П. Кр. Яворов“ работи с партньори от: СУ „Д. Талев“- гр. Добрич (иновативно училище); СУ „Иван Вазов“- гр. Ст. Загора (неиновативно училище); ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ - с. Крушовица (неиновативно училище).

В рамките на програмата бяха осъществени две мобилности, за обмяна и споделяне на опит на място между училищата, при домакинство на иновативните училища: 30.03 – 01.04.2023г. в СУ „П. Кр. Яворов“- Варна и 24 – 26.03.2023г. в СУ „Д. Талев“ – Добрич.

Сътрудничеството между училищата бе разгърнато на основата на споделяне на иновативни практики в двете иновативни училища и възможностите за прилагането им в неиновативните училища.

Като основни дейности и акценти за постигане на заложените цели в двете реализирани мобилности могат да се отбележат:

- Наситена програма на мобилностите и ползотворно сътрудничество между училищата – партньори;

- Демонстрация на иновациите в реална среда, на място в двете иновативни училища (в учебни часове, в клубове по интереси, извън училище);

- Включване на всички участници (учители и ученици) в партньорските срещи в иновационните процеси;

- Споделяне на опит и добри практики от работата на професионални екипи от различни педагогически специалисти;

- Съвместна реализация на части от иновативни уроци, от преподаватели в четирите училища;

- Участие в публични и медийни изяви с участието на образователната общност и представители на БАН за мултиплициране на иновациите и опита;
- Създаване на ефективна комуникация и желание за общи бъдещи дейности между училищата – партньори;
- Изработване на информационни продукти (плакат и флаери) от реализираната мобилност в СУ „П. Яворов“;
- Повишаване авторитета на СУ „П. Яворов“ като успешно училище, съчетаващо в работата си традиции и новаторство.

8. Информация за учениците, включени в иновативния процес

През учебната 2022/2023г. в иновативните дейности се включиха ученици от 2 иновативни паралелки: V-а клас (29 ученици) и X-а клас (22 ученици), включително двама ученици със СОП.

Преобладаващата част от учениците са с добър и много добър успех, с добри социални и комуникативни умения, проявяващи уважение и толерантност помежду си. Без да се включват директно, към иновативните дейности бяха приобщени и учениците със СОП.

През учебната година, ученици от иновативните паралелки постигнаха успехи в различни направления:

Симона Василева от V-а клас – със специална награда за участието си с моноспектакъл в XXII-ят Национален фестивал на детското и юношеското театрално творчество на руски език;

Павел Зоран Костадинов – V-а клас – класиран за Областен кръг по математика;

Стефания Димова Кръстева - класирана за Областен кръг по БЕЛ;

Ивелин Стоянов от X-а клас (заедно с Денис Кахраман -11-а клас) – участие във финалния етап на състезанието Varna Smart Challenges, направление "Видео: Варна-град на бъдещето"

9. Информация за квалификацията на учителите, включени в иновативния процес

Комисията за работа по проекта, определена със заповед на директора на училището, включва висококвалифицирани учители, с богат опит в работата по програми и проекти.

- Бисера Желязкова – координатор на проекта, ст. учител по ЧП и Биология и ЗО, I ПКС, координатор и член на екипи на редица реализирани екологични проекти
- Маргарита Маринова – гл. учител, учител по ЧП и Биология и ЗО, I ПКС, координатор и член на екипи на редица реализирани екологични проекти
- Даниела Лазарова – ст. учител по Английски език, II ПКС, координатор на проекти по програма „Коменски“ и „Еразъм+“
- Диана Димитрова – ст.учител по БЕЛ, IV ПКС

- Десислава Христова – ст. учител по математика , IV ПКС
- Лилияна Миланова - учител по ИТ
- Ирена Илиева - учител по ИТ
- Калин Тодоров - учител по ИТ, системен администратор
- Мартин Нинов - учител по ИТ, системен администратор
- Диана Цанкова – ст. учител по География и икономика, V ПКС, член на екипи на реализирани екологични проекти
- Любомир Ангелов - учител по География и икономика
- Нели Дончева - ст. учител по математика, IV ПКС, член на екипи на реализирани екологични проекти
- Стойчо Казаков – ръководител направление ИКТ, член на екипи на реализирани проекти

10. Състояние и приложимост на материално-техническата база на училището в полза на предвидените иновации, осигурена сигурност и безопасни условия на обучение

СУ „П. Кр. Яворов“ разполага с обновена и модерна материално-техническа база, позволяваща реализиране на иновативните дейности в сигурна, спокойна и безопасна среда. В училището функционират 4 кабинета по информационни технологии, Екокабинет, Актова зала, реновирани класни стаи, в които се провеждат както иновативните уроци, така и останалите дейности по проекта и НП „Иновации в действие“.

11. Информация за съответствие с изискванията в ДОС за организацията на дейностите в училищното образование, за общообразователната подготовка и за учебния план

➤ *съответствие с изискванията в ДОС за организацията на дейностите в училищното образование*

При спазване изискванията на Наредба № 10/ 01.09.2016 г. на МОН за организация на дейностите в училищното образование, предложените иновативни дейности и елементи напълно съответстват на Държавния образователен стандарт за:

- Продължителност на учебния час;
- Формите на обучение;
- Организация на формите на обучение и учебното време в електронна среда;
- Училищния план-прием;
- Ред и начина на организиране на посещенията на природни обекти, прояви, изяви и мероприятия в обществени, културни и научни институции в населеното място.

➤ **съответствие с изискванията в ДОС за общообразователната подготовка**

Глобалните и конкретни теми в иновацията кореспондират с изискванията за съдържание и структура на учебните програми. В тях са включени дейности за придобиване на ключови компетентности, осъществяване на междупредметни връзки и постигане на очакваните резултати в общообразователната подготовка.

Предложената от нас иновация съответства напълно с:

- Наредба № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка;
- Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование

Прилагането на интегриран подход на обучение, съответства на равнищата на общообразователна подготовка на учениците в съответните културно-образователни области.

➤ **съответствие с изискванията в ДОС за учебния план**

Предложената от нас иновация отговаря на Наредба № 4 /30.11.2015 г. за учебния план;

Училищният учебен план е разработен в съответствие с интересите на учениците и с възможностите на училището. Иновативната идея не води до промени в:

- характеристиките, съдържанието и структурата на учебния план
- рамковия учебен план в зависимост от степента и вида на образованието, спецификата и формата на обучението
- структурата на училищните и на индивидуалните учебни планове, както и условията и реда за тяхното утвърждаване
- общия брой учебни часове от раздел А (задължителни учебни часове) и раздел Б (избираеми учебни часове) за една учебна седмица
- общия брой учебни седмици за една учебна година

12. Информация за данни и доказателства, свързани с ефективната приложимост на предложените иновации

Проведени са обучения, дискусии и тренинги по приложение на интердисциплинарния подход, представени пред учителската колегия в унисон с наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

През учебната година, ученици от иновативните паралелки постигнаха успехи във:

- Симона Василева от V-а клас – получава специална награда за участието си с моноспектакъл в XXII-ят Национален фестивал на детското и юношеското театрално творчество на руски език.

- Ивелин Стоянов X-а клас (заедно с Денис Кахраман) - разработили проект и класирани за финалния етап в състезанието Varna Smart Challenges, организирано от ИКТ Клъстер Варна и ПГКМКС “Акад. Благовест Сендов“ – град Варна.

Една от експедициите и занятията на плаж „Карантината“ – Варна по Европейска кампания за гражданска наука „PLASTIC PIRATES - GO EUROPE“, подчинена на принципа за устойчивост на иновацията и работата по глобалната за миналата учебна година тема „Нашето Черно море“, бе отразена във филм на ИО на БАН: <https://www.youtube.com/watch?v=pvuewrwlimQ>

Изнесеното събитие в ИО на БАН, като дейност по НП „Иновации в действие“ позволи споделяне на добрия опит в образованието, между училищата и Института по океанология, свързан с мотивацията за учене, оставянето на екологичен отпечатък и отговорно поведение към околната среда. Срещата между учени и ученици бе заснета и от фотограф на Европейската комисия.

<https://www.doorsblacksea.eu/post/713389854275371008/absolutely-fantastic-blacksea-oceanliteracy>

Всички иновативни дейности, активности и успехи са качени на сайта на училището <http://souyavorov-varna.com/> и отразени във фейсбук – страницата на училището.

13. Описание на целите и идеите, свързани с личностното, интелектуалното и емоционалното развитие на учениците, с изключение на тези, които внушават нетолерантност, верски убеждения и тяхното практикуване

Чрез участието си в иновативните дейности по проект „Заедно – напред и нагоре. Екологични измерения на експертното учене по различни учебни предмети“, учениците развиват компетентности, свързани със:

- личностно самопознание;
- личностна мотивация;
- умения за планиране и организиране (ефективност);
- личностно представяне;
- умения за развитие на емоционална интелигентност;
- повишаване на екологично съзнание и култура;
- способности за рефлексия, като насока за бъдещи дейности

14. Училищните учебни планове и програми в случаите на чл. 70, ал. 4, т. 1 и 4

Иновацията не включва внедряване на ново учебно съдържание, учебна програма или учебен план.

Изготвил: Б. Желязкова
Координатор на проекта